اطلاعیه توقف ثبت سفارش خودرو ارتباطی با واردات سال جاری ندارد

سازمان توسعه تجارت اعلام کرد: اطلاعیه توقف ثبت سفارش خودرو ارتباطی با واردات سال جاری ندارد. به گزارش خبرگزاری تسنیم؛ توقف ثبت سفارش و واردات خودرو که طی نامه مورخ ۱۴۰۵/۷/۲۹ از سوی سازمان توسعه تجارت ایران منتشر شده است صرفا در خصوص واردات خودروهای موضوع بند (ر) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ بوده است و ارتباطی به واردات خودرو از محل قانون ساماندهی صنعت خودرو ندارد. شایان ذکر است، واردات خودرو از محل قانون ساماندهی صنعت خودرو با رعایت سیاست‌های ارزی وزارت متبوع و سایر ضوابط و مقررات ذیربط صورت می‌پذیرد. سازمان توسعه تجارت ایران تاکید می‌کند که برخی گزارش‌ها و تحلیل‌ها در این خصوص ممکن است از روی ناآگاهی یا مغرضانه باشد و لازم است مردم عزیز من تنها از طریق مراجع رسمی اخبار را دنبال کنند.

مشکل رجیستری حدود ۴ هزار تلفن همراه برطرف شد

رییس اتاق اصناف ایران از رفع مشکل رجیستری حدود ۴ هزار دستگاه تلفن همراه خبر داد. نوده فراهانی، رییس اتاق اصناف ایران، در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم با اشاره به مشکل رجیستری تلفن‌های همراه ناشی از کم‌اظهاری (برخی) واردکنندگان در گمرک اظهار کرد: پس از شناسایی این موارد، با توجه به اینکه این تلفن‌های همراه در اختیار مردم قرار گرفته بود، جلساتی با بخش الکترونیکی وزارت صمت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز برگزار کردیم. وی افزود: در جریان این پیگیری‌ها، نزدیک به ۴ هزار دستگاه تلفن همراه شناسایی شد که با همکاری وزارت صمت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مشکل آنها برطرف و امکان رجیستری این دستگاه‌ها فراهم شد.

معدن؛ موتور بالقوه جهش صادراتی و ارزآوری ایران

نایب‌رییس اتاق ایران با تأکید بر ظرفیت‌های گسترده بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه صادرات غیرنفتی، رفع موانع سرمایه‌گذاری، تسهیل مقررات و تکمیل زنجیره ارزش را از الزامات افزایش ارزآوری و حضور موثر تر ایران در بازارهای جهانی دانست. به گزارش اتاق ایران آنلاین، پیام باقری، نایب‌رییس اتاق ایران، در حاشیه نمایشگاه بین‌المللی کانمین با اشاره به ظرفیت‌های راهبردی بخش معدن اظهار کرد: معدن یکی از پیشران‌های جدی اقتصاد ایران است و در صورت رفع موانع فعالیت اقتصادی و اصلاح سیاست‌ها، می‌تواند سهم بیشتری در رشد اقتصادی و توسعه صادرات غیرنفتی داشته باشد. وی با بیان اینکه در برنامه هفتم پیشرفت نیز سهم قابل توجهی برای توسعه بخش معدن در نظر گرفته شده است، افزود: هدف‌گذاری رشد این بخش بالاتر از متوسط رشد اقتصادی کشور است و این موضوع نشان‌دهنده ظرفیت معدن برای ایفای نقشی فراتر از وضعیت فعلی در اقتصاد ایران است. باقری با اشاره به گستردگی ظرفیت‌های معدنی کشور تصریح کرد: بخش‌هایی از این ظرفیت‌ها هنوز به‌اندازه کافی حتی در داخل کشور شناخته نشده‌اند. در حالی که توسعه فعالیت‌های معدنی و صنایع وابسته می‌تواند زمینه افزایش تولید، صادرات و ارزآوری از طریق حضور در بازار کشورهای همسایه، منطقه و سایر بازارهای جهانی را فراهم کند. نایب‌رییس اتاق ایران یکی از الزامات تحقق این ظرفیت را رفع موانع پیش‌روی فعالان اقتصادی دانست و گفت: توسعه معدن به اصلاح مقررات، تسهیل فرایندهای اداری و به‌ویژه فراهم کردن شرایط مناسب برای اکتشاف و سرمایه‌گذاری نیاز دارد. چابک‌سازی تصمیم‌گیری‌ها و حذف موانع غیرضروری می‌تواند زمینه حضور فعال‌تر بخش خصوصی را فراهم کند. وی همچنین با تأکید بر ضرورت بازنگری در سیاست‌های صادراتی کشور اظهار کرد: اگر هدف، دستیابی به جهش صادراتی و عبور از محدودیت‌های فعلی در صادرات است، باید در رویکردهای موجود تجدیدنظر شود و حمایت‌ها به سمت بخش‌هایی هدایت شود که امکان ایجاد ارزش افزوده بیشتری دارند. باقری ادامه داد: هرچه در زنجیره تولید به سمت حلقه‌های پایانی و محصولات با ارزش افزوده بالاتر حرکت کنیم، امکان افزایش ارزآوری و توسعه صادرات بیشتر خواهد شد. در بخش معدن نیز ظرفیت قابل توجهی برای ایجاد ارزش افزوده وجود دارد و نباید صرفاً میزان یا ارزش صادرات را ملاک ارزیابی عملکرد این بخش قرار داد. وی با تأکید بر اهمیت تکمیل زنجیره ارزش افزود: باید مشخص شود چه محصولاتی و در کدام حلقه‌های تولید امکان ساخت داخل و عرضه به بازارهای جهانی را دارند تا ایران بتواند جایگاه موثرتری در زنجیره‌های ارزش بین‌المللی به دست آورد. نایب‌رییس اتاق ایران همچنین نقش تشکل‌های تخصصی را در شناسایی مشکلات و پیگیری مطالبات فعالان معدنی مهم دانست و تأکید کرد اتاق ایران از ظرفیت تشکل‌های بخش خصوصی برای کمک به توسعه فعالیت‌های معدنی و رفع موانع این حوزه استفاده می‌کند. به گفته باقری، بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی کشور مستلزم هماهنگی سیاست‌های حمایتی، اصلاح مقررات و تسهیل مسیر سرمایه‌گذاری است؛ رویکردی که می‌تواند ضمن تقویت تولید، زمینه افزایش درآمدهای ارزی و توسعه حضور ایران در بازارهای جهانی را فراهم کند.

هجوم مردم برای خرید روغن موتور دولتی

گزارش‌ها از تشکیل صف برای خرید روغن موتور دولتی حکایت دارند. با افزایش قیمت روغن موتور و دشوارتر شدن تأمین این کالای مصرفی، طرح عرضه مستقیم روغن موتور با نرخ مصوب در ۳۰۰ مرکز تهران آغاز شده است؛ طرحی که با هدف کاهش واسطه‌ها و کنترل قیمت‌ها اجرا می‌شود. همزمان گزارش‌هایی از تشکیل صف برای خرید روغن موتور دولتی منتشر شده است؛ موضوعی که بار دیگر وضعیت بازار روانکارها و قدرت خریدِ رانندگان را به کانون توجه آورده است. به گزارش خودرو ویک، براساس اعلام مسوولان صنفی، طرح عرضه مستقیم روغن موتور و لاستیک در مناطق ۲۲ گانه تهران اجرا شده و حدود ۳۰۰ مرکز برای عرضه این محصولات در نظر گرفته شده است. صف‌های خرید روغن موتور را باید نشانه‌ای از اهمیت قیمت و دسترسی به این کالای ضروری دانست. آنچه مصرف‌کنندگان انتظار دارند، دسترسی پایدار به روغن موتور استاندارد با قیمت روشن و امکان خرید بدون واسطه‌های غیرضروری است.

۵ همت برای واردات یک کشتی ذرت!

رسوب کالا در گره ارزی

تعادل | فرشته فریادرس |

افزایش نرخ ارز واردات نهاده‌های دامی از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به حدود ۲۰۵ هزار تومان برای هر یورو، در کنار نیاز سالانه کشور به تأمین ۱۹ میلیون تن نهاده به ارزش تقریبی ۶.۵ میلیارد دلار، هزینه واردات و فشار نقدینگی بر زنجیره تأمین خوراک دام و طیور را به‌شدت افزایش داده است. به‌طوری که تأمین نقدینگی برای واردات یک کشتی ذرت اکنون به ۵.۴ تا ۵.۶ همت رسیده و ماندگاری متوسط ۳۴ روزه کالا در بنادر نیز بر دشواری‌های این زنجیره افزوده است. در چنین شرایطی، فعالان بخش خصوصی و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی در نشستی تخصصی ضمن بررسی چالش‌های واردات و ترخیص نهاده‌ها، بر تسریع خروج محموله‌ها از بنادر، تعیین تکلیف مطالبات ارزی واردکنندگان و تقویت ابزارهای تأمین مالی تأکید کردند.

افزایش ۵ برابری هزینه واردات نهاده‌ها

به گزارش تعادل، تأمین نهاده‌های دامی یکی از حلقه‌های اصلی امنیت غذایی کشور است؛ زنجیره‌ای که اختلال در هر بخش آن، از واردات و تخصیص ارز گرفته تا ترخیص، حمل‌ونقل و تأمین مالی، می‌تواند هزینه تولید محصولات دامی و طیور را افزایش دهد. در ماه‌های اخیر، تغییر نرخ ارز و افزایش نیاز به سرمایه در گردش، در کنار چالش‌های لجستیکی بنادر، مسائل تازه‌ای را پیش‌روی واردکنندگان و فعالان این صنعت قرار داده است. این موضوع در نشست تخصصی «بررسی آینده بازار نهاده‌های دامی و مدیریت زنجیره تأمین» مورد بررسی قرار گرفت. در این نشست، محمد جعفری، دبیر انجمن غلات ایران، با استناد به آمار بنادر و گمرک اعلام کرد که سالانه حدود ۱۰ میلیون تن ذرت، سه میلیون تن جو، دو میلیون و ۴۰۰ هزار تن کنجاله سویا و دو میلیون و ۸۰۰ هزار تن دانه سویا وارد کشور می‌شود. واردات سایر کنجاله‌ها نیز حدود ۱۸۵ هزار تن است. به گفته او، وزارت جهاد کشاورزی برای سال ۱۴۰۵ تولید حدود دو میلیون و ۸۵۰ هزار تن گوشت مرغ، ۹۴۰ هزار تن گوشت قرمز، یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن تخم‌مرغ و ۲۰۰ تا ۲۴۰ هزار تن سایر ماکیان را هدف‌گذاری کرده است؛ اهدافی که تحقق آن‌ها به تأمین مستمر نهاده‌های دامی وابستگی دارد. برآوردها نشان می‌دهد ایران برای پشتیبانی از این حجم تولید، سالانه به واردات حدود ۱۹ میلیون تن نهاده دامی به ارزش تقریبی ۶.۵ میلیارد دلار نیاز دارد. جعفری افزایش نرخ ارز واردات را یکی از مهم‌ترین عوامل رشد هزینه‌ها دانست و گفت نرخ ارز که پیش‌تر ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان بود، اکنون به حدود ۲۰۵ هزار تومان برای هر یورو رسیده است. به گفته او، افزایش روزانه نرخ ارز و رشد هزینه‌های جانبی، از جمله استاندارد، دامپزشکی، حقوق بندری و سایر عوارض، فشار مضاعفی بر واردکنندگان وارد کرده است؛ در حالی که از سوی دیگر، انتظار تعدیل قیمت‌ها نیز وجود دارد. او با اشاره به تغییر چشمگیر نیاز نقدینگی واردات توضیح داد که پیش از این، واردات یک کشتی ذرت به حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ میلیارد تومان سرمایه نیاز داشت، اما اکنون این رقم به حدود ۵.۴ تا ۵.۶ همت رسیده است. واردات یک کشتی کنجاله سویا نیز به حدود ۷.۹ همت نقدینگی نیاز دارد. دبیر انجمن غلات ایران با اشاره به افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل و بیمه در پی تحولات منطقه‌ای افزود که واردات متوقف نشده و استفاده از مسیرهای جایگزین، از جمله مسیرهای شمالی، تا حدی فشار بر بنادر جنوبی را کاهش داده است. با این حال، به گفته او، واردکنندگان در شرایط فعلی برخی نهاده‌ها، از جمله ذرت، جو و کنجاله سویا، را در سامانه بازارگاه با قیمتی پایین‌تر از هزینه تمام‌شده عرضه می‌کنند. جعفری از سازمان بنادر و دریانوردی خواست درباره ظرفیت پذیرش محموله‌ها، وضعیت رسوب کشتی‌ها و کالاها و برنامه‌های تسهیل واردات از مسیرهای شمالی و جنوبی توضیح دهد.

ظرفیت بنادر و ضرورت تسریع در خروج کالا

ایرج مدیری، مدیرکل ترانزیت و لجستیک سازمان بنادر در پاسخ، زنجیره تأمین را فرایندی پیوسته دانست که از خرید کالا در کشور مبدأ آغاز می‌شود و تا انتقال، توزیع و رسیدن آن به مصرف‌کننده ادامه دارد. به گفته او، در کنار فرایندهای اسنادی، انتقال فیزیکی کالا و اتصال حمل‌ونقل دریایی به شبکه جاده‌ای و ریلی نیز اهمیت اساسی دارد. او، ظرفیت ایجادشده برای نگهداری کالا در بنادر کشور را نزدیک به ۹ میلیون تن اعلام کرد که حدود ۷.۴ میلیون تن آن در بنادر جنوبی و ۱.۶ میلیون تن در بنادر شمالی قرار دارد. او همچنین از وجود زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای تخلیه و بارگیری کالا و انتقال آن از کشتی به کامیون یا شبکه ریلی خبر داد و تأکید کرد بنادر کشور به ارائه خدمات شبانه‌روزی ادامه می‌دهند. با این حال، مدیر کل ترانزیت و لجستیک سازمان بنادر تأکید کرد که بندر باید محل عبور کالا باشد، نه محل نگهداری بلندمدت آن. ماندگاری محموله‌ها در انبارها، سیلوها و مخازن، ظرفیت موجود را اشغال می‌کند و امکان تخلیه کشتی‌های بعدی را کاهش می‌دهد. از این رو، سرعت خروج کالا از بنادر و هماهنگی میان حلقه‌های مختلف زنجیره تأمین، به اندازه ظرفیت تخلیه و بارگیری اهمیت دارد. جعفری در ادامه با اشاره به هزینه روزانه ۹ هزار دلاری دموراژ برخی کشتی‌ها، این هزینه را یکی از عوامل افزایش قیمت تمام‌شده نهاده‌ها دانست. او همچنین درباره تجهیزات بندری، سرعت تخلیه کشتی‌ها، اختصاص خط ویژه به محموله‌های گندم و احتمال قرار گرفتن سایر محموله‌ها در صف تخلیه پرسش‌هایی مطرح کرد. نماینده سازمان بنادر در پاسخ گفت در حال حاضر نزدیک به ۳۸ اسکله با تجهیزات مناسب برای تخلیه کالا وجود دارد، اما مدت زمان ماندگاری محموله‌ها یکی از مسائل مهم در محاسبات لجستیکی است. به گفته او، متوسط ماندگاری کالا در بنادر کشورهای مورد مقایسه حدود ۷ تا ۸ روز است، در حالی که این رقم در بنادر ایران به‌طور متوسط حدود ۳۴ روز برآورد می‌شود. او با اشاره به ضرورت جابه‌جایی حدود ۱۸ تا ۲۰ میلیون تن کالای اساسی از طریق بنادر کشور، خواستار همکاری بیشتر صاحبان کالا و واردکنندگان برای انتقال سریع محموله‌ها به انبارها و مراکز مصرف شد تا ظرفیت بنادر برای پذیرش کشتی‌های بعدی آزاد بماند.

تعیین تکلیف مطالبات ارزی

رحمان مسجدی، نماینده وزارت جهاد کشاورزی، نیز در پاسخ به پرسش‌هایی درباره مابه‌التفاوت ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی و سهمیه‌های جذب‌نشده تولیدکنندگان گفت موضوع مابه‌التفاوت ارز در سال نخست، بر اساس ماده ۱۲ مصوبه تأمین معیشت مردم، برای بررسی و حسابرسی به سازمان حسابرسی ارجاع شده است. اطلاعات مربوط به سامانه بازارگاه و میزان واردات نیز در اختیار این سازمان قرار گرفته و بررسی‌ها ادامه دارد. به گفته او، میزان محموله‌های مشمول این موضوع در مقایسه با کل محموله‌های حمل‌شده چندان زیاد نیست. مسجدی همچنین توضیح داد در ابتدای جنگ دوم، مصوبه‌ای برای تسهیل انتقال نهاده‌های دامی، به‌ویژه ذرت، از بنادر به انبارهای داخلی تصویب شد. بر اساس این مصوبه، محدودیت تقدم خرید بر بارنامه برای این محموله‌ها برداشته شد تا بازرگانان بتوانند کالاهای انباشته‌شده را به داخل کشور منتقل کنند. این مصوبه همچنان معتبر است و انتقال کالا با رعایت دستورالعمل‌ها و هماهنگی‌های لازم امکان‌پذیر خواهد بود. نماینده وزارت جهاد کشاورزی درباره قیمت‌های نقدی ثبت‌شده در سامانه بازارگاه نیز اعلام کرد قیمت جو حدود ۴۸ هزار و ۲۵۰ تومان، ذرت ۶۰ هزار و ۹۶۰ تومان، کنجاله حدود ۷۲ هزار تومان و کنجاله خارجی حدود ۸۰ هزار و ۱۰۰ تومان بوده است. او با وجود مشکلات موجود، از نبود کمبود خاص در تأمین کالا خبر داد و همکاری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان بنادر، گمرکات و بازرگانان را در این زمینه مؤثر دانست. در بخش دیگری از نشست، جعفری اعلام کرد واردکنندگان بابت واردات بالای ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی حدود ۴ میلیارد یورو طلبکارند و تاکنون اقدام مشخصی برای تعیین تکلیف این مطالبات انجام نشده است. او هشدار داد که تأخیر در بازگشت این منابع می‌تواند در آینده زنجیره تولید و امنیت غذایی را با مشکل روبه‌رو کند؛ زیرا واردکنندگان، به‌عنوان حلقه آغازین زنجیره تأمین، برای ادامه فعالیت به سرمایه در گردش نیاز دارند.

۱۳۰ همت برای تأمین مالی زنجیره نهاده‌های دامی

علی‌اکبر رئیسی، معاون اداره کل بانکداری شرکتی بانک کشاورزی، با اشاره به اجرای طرح حذف ارز ترجیحی نهاده‌های دامی گفت: بررسی‌های این بانک پس از اعلام طرح در دی‌ماه سال گذشته نشان داد که تأمین مالی ۵ قلم نهاده اصلی تولید، از جمله معاملات بازارگاه، پیش از اجرای طرح به حدود ۲۲۲ همت منابع نیاز داشت. این رقم پس از حذف ارز ترجیحی به حدود ۷۸۰ همت افزایش یافت؛ به این ترتیب، بیش از ۵۰۰ همت به نیاز تأمین مالی این بخش اضافه شد. بر اساس اعلام نماینده بانک کشاورزی، تاکنون نزدیک به ۱۳۰ همت تأمین مالی از طریق ابزارهای تعهدی در این بخش انجام شده و حدود ۴۰۰ میلیون دلار نیز از همین مسیر به خرید ارز با پرداخت مؤخر اختصاص یافته است. او با تأکید بر ضرورت ورود سایر بانک‌ها گفت ظرفیت بانک کشاورزی به‌تنهایی ممکن است پاسخگوی تمام نیازهای این زنجیره نباشد.

آمادگی بنادر شمالی و شرایط بازپرداخت تعهدات

در پاسخ به پرسش درباره احتمال تشدید محاصره و آمادگی برای ورود کالا از گمرکات شمالی و مرزهای زمینی، نماینده سازمان بنادر اعلام کرد زیرساخت‌های لازم برای پذیرش کالا در بنادر شمالی فراهم شده است. به گفته او، میزان واردات در این حوزه تقریباً دو برابر شده و ظرفیت بنادر امیرآباد، انزلی و نوشهر برای پاسخ‌گویی به نیاز واردکنندگان به کار گرفته شده است. هماهنگی با گمرک و دستگاه‌های مرتبط نیز برای ارائه خدمات شبانه‌روزی تخلیه، بارگیری و خروج کالا انجام شده است. در بخش پایانی نشست، موضوع زیان تولیدکنندگان در چهار تا ۵ ماه گذشته و امکان تمدید بدهی‌ها مطرح شد. نماینده بانک کشاورزی توضیح داد در ابزارهای تعهدی، از جمله برات، تمدید ضمانت و تعهد بانکی در صورت موافقت فروشنده امکان‌پذیر است؛ در غیر این صورت، تمدید تعهدات به تأمین منابع مالی لازم بستگی دارد. او حداکثر کارمزد ضمانت بانکی برای یک دوره یک‌ساله را ۲.۲۵ درصد اعلام کرد که در صورت برخورداری از وثیقه می‌تواند به حدود ۱.۵ درصد کاهش یابد. به گفته وی، مشتریان می‌توانند متناسب با نیاز خود اعتبار یک‌ساله، شش‌ماهه یا کوتاه‌مدت دریافت کنند و کارمزد بر اساس مدت استفاده محاسبه می‌شود. برای مثال، کارمزد دوره شش‌ماهه متناسب با نصف دوره یک‌ساله خواهد بود. همچنین کارمزد جداگانه‌ای برای زیرساخت‌ها و سایر خدمات دریافت نمی‌شود و کارمزد انتقال معادل یک در هزار مبلغ است. رئیسی در مقایسه این ابزارها با تسهیلات بانکی گفت نرخ مصوب تسهیلات ۲۳ درصد است، اما با احتساب هزینه‌های جانبی و رسوب منابع، هزینه مؤثر تأمین مالی در برخی موارد ممکن است از ۳۰ درصد و حتی ۴۰ درصد فراتر رود. از این منظر، کارمزد حداکثر ۲.۲۵ درصدی ابزارهای تعهدی برای یک سال، در مقایسه با برخی روش‌های دیگر تأمین مالی، پایین‌تر است. مجموع مباحث این نشست نشان داد که استمرار تأمین نهاده‌های دامی، علاوه بر دسترسی به ارز و منابع مالی، به کاهش زمان توقف کالا در بنادر، تسهیل ترخیص و انتقال محموله‌ها و تعیین تکلیف مطالبات واردکنندگان وابسته است؛ مسائلی که بر هزینه تولید و پایداری زنجیره تأمین محصولات دامی و طیور اثر مستقیم دارند.

چرا مرغ و تخم‌مرغ از سفره خانوارها دور می‌شوند؟

گرانی در بازار پروتئین

افزایش هزینه نهاده‌های دامی، رشد هزینه‌های تولید و اختلال در سازوکار توزیع، بازار محصولات پروتئینی را با تناقضی جدی مواجه کرده است؛ در شرایطی که آمارها از افزایش تولید گوشت طیور حکایت دارند، مصرف‌کنندگان با قیمت‌های بالا روبه‌رو هستند و مرغداران نیز از زیان و کمبود نقدینگی می‌گویند. بازار محصولات پروتئینی در ماه‌های اخیر با افزایش قیمت‌هایی مواجه شده که هم قدرت خرید خانوارها را تحت فشار قرار داده و هم ادامه فعالیت اقتصادی تولیدکنندگان را دشوار کرده است. مرغ و تخم‌مرغ که از منابع اصلی تأمین پروتئین در سبد غذایی خانوارهای ایرانی به شمار می‌روند، اکنون بیش از گذشته به کالاهایی تبدیل شده‌اند که خرید آنها به توان مالی مصرف‌کنندگان وابستگی دارد. بررسی‌های میدانی از بازار تهران نشان می‌دهد هر کیلوگرم مرغ کامل تازه کشتار روز با قیمت ۳۸۰ تا ۴۵۰ هزار تومان عرضه می‌شود. قیمت هر کیلوگرم سینه مرغ بدون استخوان ممتاز به ۶۹۸ هزار تومان، سینه مرغ با استخوان و بدون پوست به ۶۱۴ هزار و ۵۰۰ تومان، ران کامل مرغ ممتاز به ۴۸۰ هزار تومان و ران مرغ به ۳۲۶ هزار و ۵۰۰ تومان رسیده است. همچنین هر کیلوگرم فیله مرغ گرم با قیمت ۵۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. با این حساب، خرید دو کیلوگرم مرغ کامل بین ۷۶۰ تا ۹۰۰ هزار تومان هزینه دارد؛ رقمی که می‌تواند بخش قابل توجهی از بودجه غذایی خانوارهای دارای درآمد ثابت را به خود اختصاص دهد. وضعیت بازار تخم‌مرغ نیز چندان متفاوت نیست. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد هر شانه تخم‌مرغ ۳۰ عددی در سطح شهر تهران با قیمت ۵۵۰ تا ۸۰۰ هزار تومان عرضه می‌شود. همچنین تخم‌مرغ فله‌ای در میادین میوه و تره‌بار با نرخ هر کیلوگرم ۲۸۰ هزار تومان به فروش می‌رسد و قیمت بسته‌های ۳۰ عددی این محصول نیز به ۵۵۰ هزار تومان رسیده است.

افزایش هزینه تولید؛ فشار مشترک بر مرغداران

در شرایطی که مصرف‌کنندگان با رشد قیمت محصولات پروتئینی مواجه‌اند، تولیدکنندگان نیز از افزایش هزینه نهاده‌ها و دشواری تأمین سرمایه در گردش سخن می‌گویند. اکبر فتحی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، با اشاره به پیامدهای آزادسازی نرخ ارز اعلام کرده است که نیاز صنعت دام و طیور به سرمایه در گردش پس از اجرای این سیاست دست‌کم چهار برابر افزایش یافته است. به گفته وی، ارتقای بهره‌وری، بهبود کیفیت نهاده‌ها، عرضه مستقیم محصولات و کوتاه کردن مسیر توزیع می‌تواند به کاهش فاصله قیمت از تولید تا مصرف کمک کند. در همین زمینه حبیب اسدالله‌نژاد، مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی کشور، در اظهاراتی در مهرماه اعلام کرده بود که قیمت تمام‌شده هر کیلوگرم مرغ زنده برای تولیدکننده حدود ۲۵۰ هزار تومان است، در حالی که مرغداران در مقطعی محصول خود را با قیمت ۱۶۰ تا ۱۸۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم فروخته‌اند. وی همچنین از افزایش قیمت نهاده‌ها خبر داده و گفته بود قیمت هر کیلوگرم ذرت در سامانه بازارگاه به حدود ۶۹ هزار تومان و کنجاله سویا به بیش از ۱۰۰ هزار تومان رسیده است؛ در حالی که این ارقام پیش از اصلاح نرخ ارز به ترتیب حدود ۴۳ هزار و ۷۰ هزار تومان بود. در بازار تخم‌مرغ نیز مدیرعامل اتحادیه مرغداران، افزایش پنج‌برابری قیمت نهاده‌های دامی پس از حذف ارز ترجیحی را از عوامل اصلی رشد هزینه تولید عنوان کرده است. افزایش هزینه حمل‌ونقل، حقوق و دستمزد و قیمت واکسن و دارو نیز از دیگر عوامل موثر بر قیمت تمام‌شده این محصول اعلام شده است.

چرا افزایش تولید به کاهش قیمت منجر نشد؟

یکی از نکات قابل توجه در بررسی بازار مرغ، فاصله میان آمار تولید و وضعیت قیمت‌هاست. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، تولید گوشت انواع طیور در کشتارگاه‌های رسمی کشور طی شهریور ۱۴۰۵ به ۲۴۳ هزار و ۸۶۶ تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این میزان، حدود ۲۳۷ هزار و ۷۲۲ تن مربوط به گوشت مرغ بوده است. این آمار نشان می‌دهد افزایش قیمت مرغ را نمی‌توان صرفاً به کمبود تولید نسبت داد. هزینه نهاده‌ها، سرمایه در گردش، هزینه‌های کشتار و بسته‌بندی، حمل‌ونقل و شرایط توزیع نیز در تعیین قیمت نهایی نقش دارند. از سوی دیگر، در بازار مرغ فاصله قابل توجهی میان برخی نرخ‌های اعلام‌شده و قیمت‌های مشاهده‌شده در مراکز عرضه وجود دارد. بر اساس گزارشی که ۲۸ مهرماه از میادین میوه و تره‌بار منتشر شد، قیمت هر کیلوگرم مرغ گرم با مجوز وزارت جهاد کشاورزی از ۲۵۰ هزار تومان به ۳۲۰ هزار تومان افزایش یافته بود؛ در حالی که قیمت‌های مشاهده‌شده در سطح بازار بین ۲۶۰ تا ۳۴۰ هزار تومان اعلام شده بود. مقایسه این ارقام با قیمت‌های میدانی اخیر، ضرورت بررسی سهم کشتارگاه‌ها، واحدهای بسته‌بندی، شبکه توزیع و خرده‌فروشی‌ها در قیمت نهایی را برجسته می‌کند. تفاوت کیفیت، بسته‌بندی و محل عرضه بخشی از اختلاف قیمت را توضیح می‌دهد، اما بدون شفافیت در هزینه‌های هر حلقه نمی‌توان سهم دقیق هر بخش را مشخص کرد.

توزیع و صادرات؛ حلقه‌های اثرگذار بر بازار

در بازار تخم‌مرغ نیز پس از آزادسازی نرخ ارز نهاده‌های دامی، تعیین قیمت مصوب کنار گذاشته شده و به گفته کاشانی، رییس اتحادیه مرغداران میهن، نرخ‌ها به‌صورت ارشادی از سوی نهادهای متولی اعلام می‌شود. صادرات تخم‌مرغ نیز در کنار هزینه‌های تولید از عوامل اثرگذار بر بازار داخلی عنوان می‌شود. بررسی روند قیمت‌ها نشان می‌دهد بهای هر شانه تخم‌مرغ ۳۰ عددی پس از آزادسازی نرخ ارز نهاده‌ها در ماه‌های پایانی سال به ۵۵۰ هزار تومان رسید، اما با کاهش کشش بازار تا حدود ۳۵۰ هزار تومان کاهش یافت. اکنون قیمت این محصول بار دیگر در تهران به محدوده ۵۵۰ تا ۸۰۰ هزار تومان رسیده است. در مجموع، آنچه در بازار مرغ و تخم‌مرغ مشاهده می‌شود، حاصل مجموعه‌ای از عوامل در زنجیره تولید تا مصرف است. افزایش تولید، زمانی می‌تواند به کاهش قیمت و بهبود دسترسی مردم منجر شود که هزینه‌های تولید و توزیع نیز مدیریت شوند و سازوکار انتقال قیمت در حلقه‌های مختلف شفاف باشد. تأمین به‌موقع نهاده‌ها، دسترسی تولیدکنندگان به سرمایه در گردش، کاهش هزینه‌های غیرضروری توزیع و نظارت بر قیمت‌گذاری در مراحل مختلف زنجیره، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به تعادل بازار کمک کند. در کنار این موارد، حمایت از قدرت خرید خانوارها نیز اهمیت دارد؛ چراکه افزایش آمار تولید به‌تنهایی تضمین‌کننده امنیت غذایی نیست و زمانی معنا پیدا می‌کند که مصرف‌کننده نیز توان خرید محصول تولیدشده را داشته باشد.

تورم ۳ رقمی به کفش و لباس رسید

واکاوی گزارش مهرماه مرکز آمار و مقایسه آن با سری زمانی شاخص‌ها، از ثبت رکوردهای تازه در تورم کل و برخی گروه‌های کالایی و خدماتی حکایت دارد. شاخص قیمت مصرف‌کننده در مهرماه به عدد ۷۶۱.۸ رسید. به زبان ساده، هزینه خرید یک سبد مشخص از کالاها و خدمات نسبت به سال پایه ۱۴۰۰ بیش از ۷.۶ برابر شده است. واکاوی گزارش مهرماه مرکز آمار و مقایسه آن با سری زمانی شاخص‌ها، از ثبت رکوردهای تازه در تورم کل و برخی گروه‌های کالایی و خدماتی حکایت دارد. شاخص کل قیمت مصرف‌کننده از حدود ۵۴۲.۳ در اسفند ۱۴۰۴ به ۷۶۱.۸ در مهرماه رسید. بر این اساس، سطح قیمت‌ها از ابتدای سال تا پایان مهر ۴۰.۵ درصد افزایش یافته است. این رقم بالاترین رشد شاخص کل در هفت‌ماهه نخست سال از ۱۳۹۱ تاکنون محسوب می‌شود. رکورد قبلی به سال ۱۴۰۱ تعلق داشت که سطح قیمت‌ها در هفت‌ماهه نخست آن سال ۳۱.۲ درصد افزایش یافته بود. در نتیجه، رکورد امسال ۹.۳ واحد درصد بالاتر از سقف پیشین قرار گرفته است. تورم سالانه شاخص کل نیز در مهر به ۷۶.۸ درصد رسید و بالاترین رقم در کل سری زمانی موجود را ثبت کرد. در شاخص تورم نقطه‌به‌نقطه نیز برای نخستین‌بار ۹ گروه از ۱۲ گروه اصلی، تورم سه‌رقمی داشتند. تورم نقطه‌به‌نقطه شاخص کل با ثبت رقم ۸۸.۷ درصد در مقایسه با شهریور کاهش یافته است، اما کاهش تورم نقطه‌ای به معنای کاهش قیمت‌ها نیست. این اتفاق تنها نشان می‌دهد که رشد قیمت‌ها از مهر ۱۴۰۴ تا مهر ۱۴۰۵، کمی کمتر از رشد آنها در فاصله شهریور ۱۴۰۴ تا شهریور ۱۴۰۵ بوده است. گروه آموزش رکورد تورم ماهانه خود در کل سری زمانی را شکست و در مهرماه نیز بالاترین تورم ماهانه را در میان گروه‌های بررسی‌شده ثبت کرد. تورم ماهانه این گروه به ۲۳.۵ درصد رسید. تورم نقطه‌به‌نقطه و سالانه این گروه نیز رکورد زد و به‌ترتیب به ۴۹.۹ و ۴۷.۱ درصد رسید. همچنین تورم مرکب آموزش در شهریور و مهر، دو ماه هم‌زمان با بازگشایی مدارس و آغاز سال تحصیلی، به ۳۱.۳ درصد رسید. این رقم بالاترین رشد ثبت‌شده برای این بازه دوماهه در کل سری زمانی است. تورم ماهانه پوشاک و کفش در مهر به ۷.۸ درصد رسید؛ بالاترین رقم ثبت‌شده برای این گروه در مهرماه‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۵. رکورد قبلی با تورم ۷.۳ درصدی در مهر ۱۳۹۷ ثبت شده بود. تورم نقطه‌به‌نقطه این گروه نیز برای نخستین‌بار در کل سری زمانی مرکز آمار سه‌رقمی شد و به ۱۰۳.۷ درصد رسید. پوشاک و کفش رکورد تورم سالانه خود را نیز شکست و در دوازده‌ماهه منتهی به مهر ۱۴۰۵، تورم ۷۲.۲ درصدی را ثبت کرد

بار اصلی تورم مهر بر دوش غیرخوراکی‌ها و خدمات

بیش از سه‌چهارم تورم مهر از بخش کالاهای غیرخوراکی و خدمات آمده است. این بخش به‌دلیل سهم ۵۶. ۷۰ درصدی در سبد مصرف خانوار و ثبت تورم ماهانه ۵.۸ درصدی، ۳.۳۸ واحد درصد از تورم ۴.۳۸ درصدی مهر را ایجاد کرد. در مقابل، سهم خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات از تورم مهر تنها یک واحد درصد بود. در میان گروه‌های اصلی، حمل‌ونقل با تورم ماهانه ۱۰.۷ درصدی و سهم ۸.۹۳ درصدی در سبد خانوار، بیشترین اثر را بر تورم مهر گذاشت. این گروه به‌تنهایی ۰.۹۴ واحد درصد به تورم ماهانه اضافه کرد. پس از آن، مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها با سهم ۰.۷۷ واحد درصدی در جایگاه دوم قرار گرفت. وزن بالای ۳۶.۱۱ درصدی این گروه باعث شد تورم ماهانه ۳.۳ درصدی آن اثر قابل توجهی بر شاخص کل بگذارد. پوشاک و کفش با سهم ۰.۳۷ واحد درصدی، کالاها و خدمات متفرقه با ۰.۳۳ واحد درصد، بهداشت و درمان با ۰.۳۰ واحد درصد و مبلمان و لوازم خانگی با ۰.۲۸ واحد درصد از دیگر عوامل اصلی تورم مهر بودند. آموزش با وجود ثبت بالاترین تورم ماهانه در میان گروه‌ها، تنها ۰.۱۴ واحد درصد از تورم مهر را ایجاد کرد. دلیل این موضو